

ÕIGUSKANTSLER

Ülle Lumi
Juhatuse esimees
SA Viljandi Haigla
vmh@vmh.ee

Teie

Õiguskantsler 21.03.2011 nr 7-9/110298/1101410

Soovitus õiguspärasuse ja hea halduse tava järgimise osas

Lugupeetud proua Lumi

Käesolevaga pöördun Teie poole seoses minu nõuniku 02.03.2011 etteteatamata kontrollkäiguga SA Viljandi Haigla psühhiaatrikliiniku ebastabiilse seisundiga psühhosihaigete pikaajase ravi osakonda (edaspidi osakond). Kontrollkäigul kontrollis minu nõunik, täites ühtlasi piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikut alandava kohtlemise ja karistamise vastase konventsiooni fakultatiivse protokollis artiklis 3 sätestatud riigi ennetusasutuse funktsiooni, kas osakonnas on tervishoiuteenuste osutamisel tagatud isikute põhiõigused ja vabadused. Kontrollkäigu tulemusel on koostatud aruanne kontrollitud asutuse tegevuse kohta, milles tehakse ettepanekud eesmärgiga tagada isikute põhiõiguste ja vabaduste kaitse senisest efektiivsemalt. Soovin kontrollkäigu põhjal juhtida Teie kui SA Viljandi Haigla juhatuse esimehe tähelepanu alljärgnevale.

1. Teenuse tarbijate õiguste teatavaks tegemine, asutusesiseste ja asutusest väljaulatuvate kaebuste esitamise võimalus

Kontrollkäigu kestel läbi viidud ringkäigul nähtus, et osakonnas puudusid mistahes isikute õigusi, haigla sisekorda, kaebemehhanisme jne tutvustavad materjalid. Samuti ei olnud ravil viibivatele isikutele tutvumiseks välja pandud menüüd nädala ega päeva lõikes ning teavet näiteks erinevate tegelusvõimaluste kohta kas osakonnas või muudes kliiniku allüksustes. Puudus teave ka värskes õhus viibimise võimaluste ja korra kohta. Kontrollkäigu kestel külastatud ruumides ei leidunud kaebuste formulare asutusesiseste kaebuste esitamise tarbeks ega teavet tervishoiuteenuse osutaja juures kaebuste esitamise korra kohta.

Õiguskantsler on ka oma eelnevatel kontrollkäikudel SA Viljandi Haigla psühhiaatrikliinikusse soovitanud välja töötada patsiendi infomaterjali, kaebuste lahendamise korra ning kaebuste formularid ja eeltoodu ka ravil viibivatele isikutele kättesaadavaks teha¹.

¹ Õiguskantsleri 25.09.2006 kontrollkäigu kokkuvõtte punkt 3.5, kättesaadav elektrooniliselt aadressil <http://www.oiguskantsler.ee/files/159.doc> . Õiguskantsleri 04.05.2010 kontrollkäigu kokkuvõtte punkt 4.4, kättesaadav elektrooniliselt aadressil http://www.oiguskantsler.ee/public/resources/editor/File/OMBUDSMANI_MENETLUSED/Kontrollkaigud/2010/Kontroll_igu_kokkuv_te_SA_Viljandi_Haigla_ps_hhiaatrikliinikusse.pdf .

Tulenevalt eeltoodust soovitan veelkord SA Viljandi Haigla juhatusel välja töötada ammendav ning patsientidele/nende lähedastele suunatud kaebuste lahendamise kord sätestades kaebuste esitamise ja menetlemise korra, menetlustähtajad, registreerimise ja kaebustele vastamise korra, lisaselgituste andmise kohustuse ning kaebuste pinnalt tehtud kokkuvõtete menetlemise korra. Välja tuleks töötada ka korrale vastav kaebuste formular peamistes ravile pöördunud isikute poolt kasutatavates keeltes. Lisaks haiglasisele kaebevõimalustele tuleb korras sätestada ka isikute õigus pöörduda teiste asjakohaste institutsioonide poole. Kaebuste lahendamise kord, formular ning muude patsientide kaebuste lahendamiseks pädevate organite nimekiri koos kontaktandmetega tuleb avalikult kättesaadavaks teha igas haigla allüksuses ning tervishoiuteenuse pakkuja veebilehel.

Täiendavalt soovitan SA Viljandi Haigla juhatusel välja töötada ning tagada teha edaspidi kättesaadavaks kõigile ravile saabuvatele ja seal viibivatele isikutele patsiendiõigusi ja muud (kliiniku) sisekorda ning kaebeõigusi käsitlev teabematerjal. Psühhiaatriakliinikus jaotatav teabematerjal peab adekvaatselt ning patsientidele arusaadavalt kajastama kõiki nii ravilepingu alusel kui ka tahtest olenemata ravil viibivate isikute õigusi ning muid kliinikus viibimisega seonduvaid asjaolusid psühhiaatrilise abi osutamisel.

2. Eriarstiabi kättesaadavuse tagamine osakonnas ravil viibivatele isikutele

Kontrollkäigu kestel läbi viidud vestlustest selgus, et osakonnas ravil viibivatele patsientidele vajalike ning kliinikus mittepakutavate tervishoiuteenuste kättesaadavus on raskendatud. Somaatiliste haigustega isikud tuleb viia haigla peahoonesse muude erialaspetsialistide vastuvõtule, uuringutele ja muudele tervishoiuteenustele. Selleks kasutatakse kas kiirabi või kliiniku transporti. Töötajate hinnangul on ebastabiilse seisundiga psühhosihhaigete isikute korduv transportimine teiste eriarstide juurde keerukas nii isikute vaimse tervise seisundist kui sageli ka puudulikust liikumisvõimest tulenevalt.

Tulenevalt eeltoodust soovitan SA Viljandi Haigla juhatusel kaaluda võimalusi haiglas töötavate teiste erialade spetsialistide vastuvõttude korraldamiseks psühhiaatriakliiniku osakondades.

Lisan käesolevale kirjale ka kontrollkäigu kokkuvõtte, mille punktides 4.3 ja 4.5 on Teile tehtud soovitustega seonduvaid asjaolusid täpsemalt kirjeldatud. Loodan, et arvestate oma tegevuses minu soovitusi, mille täitmise üle on kavas korraldada järelkontroll poole aasta möödudes.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Indrek Teder

Lisa: Kontrollkäigu kokkuvõte 7 lehel

Mari Amos 693 8441

E-post: mari.amos@oiguskantsler.ee